

Respons

Jemen: Register over ettersøkte

Problemstilling/spørsmål:

- Generelt om registre over ettersøkte
- Utreise fra flyplasser
- Arrestordre

Innledning

Mangel på tilgjengelig skriftlig informasjon om politiregistre og interne rutiner hos politiet i Jemen, gjør at Landinfo i all hovedsak må besvare spørsmålene ved hjelp av to muntlige kilder. Begge ble intervjuet i Sana'a i februar 2010.

Register over ettersøkte

I møte med Landinfo i Sana'a i februar 2010, opplyste en kvinnelig advokat at Jemen ikke har et nasjonalt register over ettersøkte. Landet har heller ikke registre over ettersøkte på provinsnivå. Det finnes kun registre på lokalt nivå hos lokalt politi. Jemenittiske myndigheter bruker aviser og plakater med navn og bilde for å etterlyse kriminelle og andre de måtte ønske å anholde eller arrestere.

Det finnes imidlertid en liste over Jemens mest ettersøkte menn. Bare sentrale personer innen makt- og sikkerhetseliten vet hvilke personer som står på denne listen.

Advokaten avkreftet at særdomstolen for nasjonal sikkerhet i Sana'a etterlyser personer på egen initiativ.¹

En mannlig advokat (2010) bekreftet disse opplysningene i samtale med Landinfo. Han opplyste videre at ingen advokater har adgang til listen over de mest ettersøkte i Jemen. Advokater får vite om ettersøkte personer gjennom oppslag i aviser og ved distribusjon av plakater. De fleste ettersøkte blir etterlyst på lokalt nivå eller i provinsen hvor de er bosatt.

¹ Advokaten er forsvarer for en rekke personer fra Sør-Jemen som er stilt for særdomstolen, anklaget for separatisme og for å være en trussel mot nasjonal sikkerhet.

Ifølge det amerikanske utenriksdepartementets byrå for konsulære saker (U.S. Department of State, Bureau of Consular Affairs u.å.) er opplysninger fra politijournaler tilgjengelig for jemenitter og utenlandske borgere som fysisk oppholder seg i Jemen. Personer som ønsker politiattest, må søke ved personlig fremmøte ved avdelingen for kriminaletterforskning i hovedstaden i den provinsen vedkommende er bosatt. Vedkommende må avgi fingeravtrykk samt betale en avgift. Opplysninger fra fengselsregistre og registre hos de militære myndigheter er derimot ikke tilgjengelig.

Utreise fra flyplass

På spørsmål fra Landinfo om personer som er ettersøkt for straffbare handlinger kan forlate landet på lovlig måte, svarte den kvinnelig advokaten at dette etter hennes oppfatning er fullt mulig fordi politiet mangler oversikt. I sivile saker, for eksempel hvis noen skylder penger, kan kreditor be domstolen avsi kjennelse om utreiseforbud og at flyplassene informeres. Det betyr likevel ikke at en slik kjennelse nødvendigvis blir respektert i praksis. Når det gjelder ettersøkte al-Qaida medlemmer og andre som er mistenkt for terror vil det derimot være langt vanskeligere å reise ut fordi bilder og opplysninger om disse finnes på flyplassene.

Også ifølge den mannlige advokaten er det i praksis mulig å reise lovlig ut fra en flyplass selv om man er ettersøkt. Det gjelder også personer som er ettersøkt for alvorlige straffbare forhold. De fleste politisk aktive som regimet misliker har også mulighet til å reise ut fordi systemet er mangelfullt og underutviklet og politiet mangler oversikt. Vanligvis foreligger det heller ingen formell arrestordre. Men når det gjelder saker knyttet til terror eller andre personer som anses å true den nasjonale sikkerhet, stiller det seg annerledes. Fordi dette er prioriterte saker fra regimets side, vil muligheten for å forlate landet fra en flyplass for denne kategorien ettersøkte være langt mer begrenset.

Arrestordre

På spørsmål om hvem som utsteder arrestordre svarte den kvinnelige advokaten (2010) at sikkerhetspolitiet har fullmakt til å arrestere direkte uten formell arrestordre. I vanlige straffesaker kreves arrestordre på forhånd, men dette formelle kravet praktiseres i liten grad. Det er en egen enhet innen politiet ledet av en jurist som utsteder arrestordre.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Respons Jemen: Register over ettersøkte

Referanser

Skriftlige kilder

- U.S. Department of State, Bureau of Consular Affairs (u.å.). *Yemen Reciprocity Schedule*. Washington DC: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://cc.bingj.com/cache.aspx?q=%22Yemen+Reciprocity+Schedule%22&d=4689344185961274&mkt=nb-NO&setlang=nb-NO&w=64adc053,b001326f> [lastet ned 22. juli 2010]

Muntlige kilder

- Mannlig advokat og representant for advokatforeningen (Yemeni Lawyers Syndicate). Intervju i Sana'a 4. februar 2010.
- Kvinnelig advokat og menneskerettsaktivist. Intervju i Sana'a 3. februar 2010.

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.